

ווד לפני חדשים מעטים לא היה איש יכול לחלום כי השם דיאן-ביאן-פו ייכנס להיסטוריה, בצד טוברוק, סטאלינגרד ומונטה-קאסינו.

איתה שעה עמד הנרי נאבאר, המצביא הצרפתי, לפני מכה גדולה שהיתה תלויה על קיר מיפקדתו, ביקש מקום מתאים להצנחת היילים. הוא לא ייחס חשיבות רבה לפעולה. כל מטרתה היתה להשיג נצחון קל ימהיר, שייכנס למחרת היום לכותרות העתונים בעולם, יוכיח כי הצרפתים (והגנרל נאבאר) שולטים במצב. אצבעו נעה על המפה, נעצרה ליד צומת-דרכים רחוקה, ששכנה בעמק מיקף הרים.

הפקודות ניתנו, החיילים עלו למטוסים, העמק נכבש. אולם המפקד לא עשה את אשר היה עושה כל סגן משנה של צה"ל: לכבוש את רכסי ההרים מסביב, כדי לא לתת לאויב את האפשרות לרכב על העמק ממרומי הפסגות. הגנרל נאבאר הצטיין בתכונה האופיינית כמעט לכל גנרל צרפתי מאז ימי נפוליאון: יהירות עילאית. הוא בן לאויב, אולי קיוה, בסתר-לב, כי סוף סוף יעלה בידו להכריח את אנשי ויאט-מיין החמ-קנים להסתער על עמדות מבוצרות.

אם כן, התגשמה תקוותו מעל למשוער. הגנרל גיאפ, מורה להיסטוריה צרפתית שהפך מצביא ויאט-מיין, ריכז כולו למעלה מ-40 אלף חיילים, שאומנו וצוידו למלחמה סדירה.

באותו רגע נחרץ גורל דיאן-ביאן-פו. כל בוגר קורס קצינים יכול היה להסיק את המסקנה: להסתלק כל עוד אפשר היה להסתלק. הצרפתים שכמעט כל כוחם בהודו-סין מרוכז בראש-גשר קטן מסביב לעיר הנוי, לא יכלו להגיע לעמק הנידח ולשבור את המצור. הנסיגה היתה מצוה צבאית. אולם צרפת לא יכלה לסגת: העולם כולו הסתכל. הפרסטיגיה הלאומית, התופסת בעיני גנרל צרפתי את מקומו של אלוהים, אסרה את הצעד הנבון. הטריקולור** המקושט בסמלי הגדודים המפוארים ביותר של צרפת התנוסף בעוה, מפקדים וחיילים התנהגו כמו דמויות מספר-ההיסטוריה. דיאן-ביאן-פו נכנסה למצור, שעתיי היה להימשך 57 ימים נוראים.

אלוף הרכיבה בירח דבש

האיש שהפך לגיבור הקרב ולאגדה בינלאומית לא נועד לתפקיד זה יותר מאשר נועדה דיאן-ביאן-פו עצמה לתפקידה. קשה היה לבחור במועמד פחות מתקבל על הדעת.

כריסטיאן-מארי-רודריגאז, הרוזן דה-לה-קרוואדה-קאסטרי, הוא נצר למשפחה שזכתה לתוארה מימי לואי ה-14, אחרי שסלח לה, כדרך המלכים, על השתתפותה בקשר נגדו. אולם כריסטיאן היה הכבשה השחורה של המשפחה — מטומטם לאיוצ'ל אף בעיני קרוביו, צעיר שנכשל בבחינות בית-הספר ולכן לא יכול היה להיכנס לאקדמיה הצבאית, עבר בקושי קורס קצינים, הראה חוסר כל ענין בקאריירה צבאית ונשאר סגן-משנה משך 15 שנים תמימות — דבר הדומה לשיא עולמי. שיא עולמי שני השיג בקפיצה לגובה, בשעת מרוץ סוסים.

אולם משרצה מלחמת-העולם, נתגלה דה-קאסטרי אחר — נועז, חסר מעצורים, טיפוס מובהק של קצין קימנדו. הוא נסל בשבי, ברה, כמעט נתפס מחדש מפני שחזר לדירתו הפאריסאית כדי לארוז את כל פרסי המרוצים שלו, הצטרף לצבא צרפת החופשית. בשורת כיבצעים צבאיים עלה מדרגת סגן לדרגת אלוף-משנה, נשא לאשה גברת איתה הכיר במיפגש אלופי-רכיבה, נכע עמה לירח-דבש להודו-סין — ועבר ישר לעמדת הפיקוד של דיאן-ביאן-פו.

כתב השבוע עתון אמריקאי על האלוף ארוך-האף, שגורלו לאחר נפילת המיבצר ריתק תשומת לב עולמית: "העולם (המערבי) חייב לו חוב גדול יותר משיוכל אייפעס לפרוע.."

* ויאט-מיין — קיצור השם, תנועת השיחרור של ויאט-נאם.

** דגל צרפת בעל שלושת הצבעים — כחול, לבן, אדום.

כאזויר! מעל למיבצר המנותק, משליכים טייסים צרפתיים אספקה ותחמושת מן המטוס שלא יכול להנמיך טוס, בגלל האש האנטי-אווירית של תותחי ויאט-מיין המשוכללים, תוצרת ברית-המועצות.

במייים! חיילי ויאט-מיין נאלצו לחצות נהר בעלותם על דיאן-ביאן-פו. הם לא נזקקו לחיל-הנדסה. בנשאם על גבם את הציוד הצבאי החיוני, חצו את הנהר ברגליהם.

האישה. אגדה שניה נוצרה מסביב לאשה היחידה שהחזיקה מעמד בתופת של דיאן-ביאן-פו — אחות רחמניה צרפתית שבאה לטפל בפצועים כמה ימים לפני שנכבשו שדות-התעופה בידי הקומוניסטים.

המפקד. הרוזן כריסטיאן דה-קאסטרי, מפקד המיבצר, כמעט אגדה בימי הקרב. הוא לא ניכנע, נפל כשחוסל המיבצר, הנראה יפה בתמונה למטה.

